

OBSAH

ÚVOD	7
1 PROSTŘEDÍ A JEHO KLIMA.....	9
2 KLIMA ORGANIZACE	12
2.1 Vícedimenzionální koncepty klimatu organizace	13
2.2 Faktory, které mají význam pro klima organizace	16
2.2.1 Subjektivní faktory.....	17
2.2.2 Objektivní faktory	18
2.3 Druhy a typy klimatu organizace	20
2.4 Účinky klimatu organizace.....	21
2.5 Výzkum klimatu organizace.....	22
2.5.1 Metody měření klimatu organizace.....	23
2.6 Rozdíly mezi klimatem organizace, psychologickým klimatem, kulturou organizace a klimatem provozu.....	25
2.7 Shrnutí	29
3 KLIMA ŠKOLY.....	31
3.1 Způsoby použití pojmu klima v pedagogice a v pedagogické psychologii.....	33
3.2 Teorie klimatu školy z celkového pohledu různých skupin respondentů: žáků, učitelů, rodičů a dalších osob účastnících se života školy.....	36
3.2.1 Sociálně-teoretický přístup H. Fenda.....	37
3.2.2 Komunikačně-teoretický koncept školního klimatu F. Oswalda et al.	39
3.2.3 Pojetí R. Bessotha, zaměřené na celkové prostředí školy	40
3.3 Teorie klimatu školy především z pohledu učitelů	41
3.4 Teorie klimatu školy především z pohledu žáků.....	42
3.4.1 Model třídy jako sociální systém W. Getzelse a H. A. Thelena .	42
3.4.2 Sociálně kognitivní model H. Dreemanna.....	44
3.4.3 Transakční model vnímání klimatu ve škole R. Pekruna.....	46
3.4.4 Klima výuky a klima třídy	48
3.5 Shrnutí	50
4 FAKTORY KLIMATU ŠKOLY.....	51
4.1 Region	52
4.2 Architektura a fyzické prostředí.....	53
4.3 Forma školy.....	54

4.4	Organizační znaky školy	56
4.5	Obsah výuky, vyučovací předmět	60
4.6	Osobnost učitele	63
4.7	Osobnost žáka.....	68
4.8	Vedení školy.....	72
4.9	Shrnutí	74
5	TYPY KLIMATU ŠKOLY	75
5.1	Typy klimatu školy podle kustodiálního a edukativního určení cíle školy.....	75
5.2	Typy klimatu školy podle uniformity a plurality.....	76
5.3	Typy klimatu školy podle chování učitele v konfliktu se žáky	76
5.4	Typy klimatu školy podle percepce nátlaku, který vede k přizpůsobení.....	76
5.5	Typy klimatu školy podle zájmu o lidi, nebo o pracovní úkoly školy.....	77
5.6	Typy klimatu školy podle různých vztahů, postojů, pocitů a hodnotících soudů	77
5.7	Typy klimatu školy podle výchovných stylů.....	79
5.8	Typy klimatu školy podle způsobu vedení školy a kontaktu školy s okolím.....	79
5.9	Typy klimatu školy podle autentičnosti chování členů organizace ..	83
5.10	Typy klimatu školy podle spokojenosti učitelů.....	84
5.11	Pozitivní klima školy	84
5.12	Shrnutí	89
6	ÚČINKY KLIMATU ŠKOLY	90
6.1	Shrnutí	95
7	VÝZKUM KLIMATU ŠKOLY	96
7.1	Historie výzkumu	96
7.2	Přístupy ke klimatu školy	98
7.3	Cíle výzkumu.....	99
7.4	Nezávisle a závisle proměnná.....	100
7.5	Respondenti	102
7.6	Výzkumné metody.....	103
7.6.1	Nástroje ke zkoumání klimatu z pohledu různých skupin respondentů: žáků, učitelů, rodičů, představitelů školy a jejich provozních zaměstnanců, školních inspektorů atd.	106
7.6.2	Nástroje ke zkoumání klimatu z pohledu učitelů	107
7.6.3	Nástroje ke zkoumání klimatu z pohledu žáků	109

7.7	Uživatelé dotazníků.....	111
7.8	Problémy s výzkumem klimatu školy	115
7.9	Shrnutí	120
8	PŘÍKLADY VLASTNÍCH VÝZKUMNÝCH ŠETŘENÍ KLIMATU ŠKOLY	121
8.1	Deskripce školního klimatu na 2. stupni základních škol	121
8.1.1	Charakteristika dotazníkového šetření	122
8.1.2	Charakteristika interview	124
8.2	Deskripce klimatu výuky	125
8.2.1	Charakteristika dotazníkového šetření	126
8.3	Deskripce klimatu výuky přírodovědných disciplín.....	127
8.3.1	Charakteristika dotazníkového šetření	128
8.4	Deskripce organizačního klimatu	129
8.4.1	Charakteristika dotazníkového šetření	131
8.5	Shrnutí	132
9	JAK ZKVALITNIT KLIMA ŠKOLY?	134
9.1	Příklady projektů ke zkvalitnění klimatu třídy	139
9.1.1	Projekt pro 1. stupeň základní školy	139
9.1.2	Projekt pro 2. stupeň základní školy	147
9.2	Shrnutí	149
	ZÁVĚR	150
	SEZNAM PŘÍLOH	151
	LITERATURA	187